

GŁOS RADOMSKI

Dziennik społeczny, polityczny i literacki poświęcony głównie sprawom Ziemi Radomskiej

Prenumerata w Radomiu wynosi:

Miesięcznie . . . . . 5 k. — h.

Z odnośnieniem do domu . 6 k. — h.

Na prowincji z przesyłką pocztową:

Miesięcznie . . . . . 6 k. — h.

Adres Redakcji i Administracji: ulica Lubelska № 46, dom Hempla.

Redakcja otwarta od 12 do 1 i od 6 do 7 po poł. Administracja od 9 do 1 i od 3 do 6 po poł.

Rękopisów niezastreżonych Redakcja nie zwraca.

Numer pojedynczy 30 halerczy.

Głos Radomski nabywać i prenumerować można we wszystkich Księgarniach, w Sklepie spożywczym p. Władysławy Adamskiej, Lubelska № 72; w Składach Win i Towarów Kolonialnych: M. Paschalskiego, ulica Warszawska; Grajnera, ulica Skaryszewska № 16; J Nitkowskiego, róg ul. Długiej i Szerokiej.

Cena ogłoszeń:

Na 1 str. wiersz garmontowy 2 k. — h.

„ III „ „ petitowy . 1 „ 20 „

„ IV „ „ „ . . . . . „ 60 „

Drobne za wyraz . . . . . „ 20 „

KINO Y. CZARY. **Od poniedziałku!** **≡ Książę bawi się... ≡**
wytworna komedia w 6-ciu częściach ze złotej serii „PHÖNIX“ z udziałem najsłynniejszych artystów Teatru Królewskiego w Budapeszcie.

JULJAN MIECZNIKOWSKI
RADOM.

WEŁNIANE

POLECA:

JEDWABNE

BAWEŁNIANE WYROBY

Teatr Polski
H. CZARNECKIEGO

W sobotę dnia 31-go Sierpnia r. b.

Nitouche

operetka w 3 aktach Herve'go.

Tańce — Ewolucje.

W niedzielę dnia 1 września

Kochany Augustynek

operetka w 3 aktach L. Falla.

Tańce — Ewolucje.

We wtorek dnia 3 września

Bohaterowie

operetka w 3 aktach O. Straussa.

Tańce — Ewolucje.

Telegramy „Głosu Rad.”

Południowo-Wschodnia.

(Tel. c. i k. Biur. Koresp.).

WIEDEŃ, 30 sierpnia. Donoszą urzędownie:

WŁOSKA WIDOWNIA BOJU.

W Judikarjach, koło Bezeccy i na płaskowyżu Siedmiu Gmin potyczki wywiadowcze. Zresztą nic ważnego.

ALBANJA.

Między Janicą i Vojusą, tudzież południowej części gór Tomor zajął nieprzyjaciół ponownie pozycje.

Szef sztabu jenerałnego.

Zachodnia.

(Tel. c. i k. Biur. Koresp.).

BERLIN, 30 sierpnia. Urzędownie z wielkiej kwatery głównej.

Grupa wojsk król. Rupprechta i jen. Boehma.

Odwrót z pod Noyon.

Na placu boju na południowy wschód od Arras załamał się wczesnie rano w ogniu tuż na południe od Scarpy angielski utak. W południe podjął nieprzyjaciół z nową siłą swoje próby przełamania frontu. Między Scarpą i potokiem Sense uderzył pięciokrotnie do ataku. Pułki pomorskie i zachodnio-pruskie złamały także wczoraj szturm nieprzyjacielski. Poparte skutecznie przez skrzydłowy ogień artylerji odrzucały każdym razem nieprzyjaciela. Boiry Notre Dame stanowiło centrum walk. Trzykrotnie wydzieraliśmy nieprzyjacielowi gruz z tej miejscowości. W ponownym nieprzyjacielskim ataku wieczorem pozostała ta miejscowość w rękach nieprzyjacielskich. Główne uderzenie angielskiego ataku spotkało wirtemburskie pułki z obu stron Arras-Cambrai. Siedmiokrotnie szturmował nieprzyjaciół bezowocnie. Wozy pancerne

zajeżdżały raz po raz gościńcem i obok niego. W głębokich rzędach następowała piechota. Legła ona w ogniu karabinów maszynowych i dział, które zajechały w najprzedniejszą linię. Gdzie wtargnął nieprzyjaciół w nasze pozycje, stamtąd wyparliśmy go zupełnie w kontratacie.

Na południe od Croisilles, na południowy wschód od Mory odparliśmy angielskie ataki. Na południowy zachód od Bapaume bezczynności piechoty. Samo miasto znajdowało się w ciężkim ogniu angielskim.

W walkach o Tilloy d. 27 b. m. odznaczył się szczególnie 206 pułk piechoty. Jego 9 kompanja trzymała się na zachodnim krańcu miejscowości, chociaż była zagrożona z tyłu wskutek nieprzyjacielskiego włamania się.

Samodzielnie przysłała jej z pomocą 3 kompanja tego samego pułku i wyparła nieprzyjaciela z nowu z tej miejscowości. Na północ od Sommy ponowił nieprzyjaciół wczesnie rano swoje ataki między Fleurs i Hurlu. Koło Hardecourt wtargnął w nasze linje. W kontrataku wyparł go pułk grenadierów cesarza Franciszka № 2 pod komendą majora Otto, w związku z kompanjami hessańskimi.

Między Sommą i Oisą pozostały wojska przed naszymi nowymi pozycjami w styczności potyczkowej z nieprzyjaciół, który następował tylko z wahaniem 27 bm. a wczoraj ostrzej przez Dompierre-Belloy, Nesle-Beauliers-Suney Zmusiły go one kilkakrotnie do obfitych w straty ataków i następnie wycofały się. Na południowy zachód od Noyon zaatakował nieprzyjaciół po najsilniejszym przygotowaniu ogniem nasze stare linje. Nie były one już przez nas obsadzone. Noyon znajdowało się w najsilniejszym ogniu francuskim. Miasto to leży przed naszym frontem bojowym.

Na północ od Aisny podjęli Fran-

cuzi, ściągnawszy Amerykanów, swoje ataki ponownie. Wśród ciężkich strat zostali odparci. Na przyczółku Pazy odparły pułki strzelców kawaleryjskich pięciokrotnie z t u r m nieprzyjaciela. Kilka wozów pancernych zostało rozbitych.

Pierwszy generał kwatermistrz Ludendorff.

Ofenzywa koalicyjna trwa nieprzerwanie i w tempie niesłabującym. Opuszczanie przez armję niemiecką z takim trudem wywalczonych stanowisk dowodzi, że albo napór koalicyji nabrał rozpędu, którego powstrzymać nie można, lub też—na co jednak fakty nie wskazują—Niemcy cofają się na pozycje na których w przyszłości zechcą zastosować metody oporu.

Dla tego też „Reuter” pisze, że sukces angielski byłby o wiele większy, gdyby Niemcy wyczekali na atak w pierwszych swoich linjach. Większą część wojsk wycofali jednak Niemcy po za linję kolei Albert — Atrecht, tak, że atak nie przeszedł już na wskroś przez główną, cofniętą już linję nieprzyjaciela.

„Matin” twierdzi, że ustępowanie Niemców uniemożliwiłoby przeprowadzenie zamierzonych przez Focha operacji. Dotąd bierze udział w bitwach tylko połowa Francuzów i Anglików.

Najciekawszą jest jednak wiadomość jaką przynosi „Petit Parisien” a mianowicie, że Foch na punkcie zupełnym innym, niżby to można wnosić z obecnych walk, zamierza wykonać walne uderzenie, które może być rozstrzygające.

Król angielski pewny zwycięstwa.

„Giornal d'Italia” przynosi sprawozdanie z audjencji, którą jego korespondent londyński miał u króla angielskiego. Pomiędzy innymi oświadczył król, że po rozmowie z Fochem i innymi generałami koalicyji pewnym jest, że koalicyja może stanowczo liczyć na zupełne zwycięstwo.

Sprawy polskie.

Wyjazd Romana Dmowskiego do Ameryki.

„Il Kur. Codz.” donosi: Przywódca stronnictwa narodowo-demokratycznego w Królestwie Polskim przed wojną, a obecnie reprezentant polityki polskiej po stronie koalicyji, Roman Dmowski, wyjechał w tych dniach z Anglii do Stanów Zjednoczonych w celu odbycia tamże narad politycznych.

O polskich „mężach stanu”.

„Germanja” z powodu obrad nad rozwiązaniem sprawy polskiej, wyraża się tak o członkach rządu polskiego: „Ci politycy realni, jedno tylko mają na oku: Jak posunąć sprawę naprzód na drodze odbudowy państwa i narodu polskiego. Ze—jak donoszą dzienniki—idą nawet tak daleko, że przynajmniej nam mało, terytorjalnie i etnograficznie mało znaczącą poprawę granicy, utrwała jeszcze to wrażenie. Polacy ci to nie politycy sentymentu, to mężowie stanu”.

Z GODZINY NA GODZINĘ.

Kalendarzyk. Dziś: Rajmunda W. Jutro: Bl. Bronisławy P.

Wschód słońca o godzinie 4.40. Zachód o godzinie 7.28. Długość dnia godzin 15.12.

Kronika ogólna.

Ograniczenie komunikacji telegraficznej w okupacji austriackiej zarządziła komenda generalna na skutek tego, że, jak głosi obwieszczenie urzędowe „obróć telegraficzny przybrał tak ogromne rozmiary, iż musi się jak najenergiczniej wystąpić przeciw bezmyślnemu używaniu tego najważniejszego środka łączącego”. „Aby temu zaradzić, zarządza się, że telegrafu używać można tylko w bardzo pilnych wypadkach, jako to: śmierci, choroby, oraz niecierpiących zwłoki interesów handlowych”.

Kronika miejska.

Znaczek i zabawa ogrodowa na korzyść Uniwersytetu ludowego, odbędzie się w niedzielę w parku Kościuszki o wiele urozmaiconym programie. Początek zabawy o godz. 3 po południu.

Biuro budowlane. Dowiadujemy się, iż grono inżynierów, mieszkających w Radomiu zakłada Biuro budowlane, które będzie miało na celu prowadzenie wszelkich robót w zakresie budownictwa i inżynierji wchodzących, wykonywanie ogólnych, lub częściowych przedsięwzięciw budowlanych, sporządzanie planów, szkiców, rysunków i t. d.

Jak odróżnić dobrą herbatę od fałszyfikatów. Chcąc wypróbować dobroć herbaty, należy nalać szczyptę zimną wodą i potrząsnąć. Czysta herbata zabarwi lekko wodę, fałszowana nada odrazu ciemny kolor. Prawdziwa herbata po zaparzeniu i wystudzeniu będzie mętna i biaława, fałszowana nabierze jeszcze ciemniejszego koloru, ale pozostanie przezroczysta. Naciąga herbata daleko lepiej w wodzie miękkiej, do wody twardej należy wigo dosypywać odrobinę sody oczyszczonej, co nie wpływa ujemnie na smak herbaty.

Ze sceny i estrady.

Z teatru.

Dziś znakomita operetka „Nitouche” Herwigo z pp. Józefowiczową, Biegańską, Horskim, Piekarskim, Wołowskim, Kisielewskim, Szlągowskim i innymi.

Jutro, tj. w niedzielę wspaniała i melodyjna operetka „Kochany Augustynek” Falla w roli tytułowej z nowopozyskanym dla naszej sceny p. Kozłowskim. Inne role wykonane będą przez cały zespół sympatycznego personelu naszego teatru.

We wtorek piękna operetka Strassa „Bochaterowie”.

Z ZIEMI RADOMSKIEJ.

(Wieści i Korespondencje).

Zebranie Sejmiku.

(Koresp. własna „Głosu Radomskiego”).

Dnia 26 sierpnia r. b. odbyło się posiedzenie sejmiku powiatowego w Kozienicach składającego się z 18 członków sejmiku i reprezentanta i od c. i k. komendy powiatowej, p. Zbyszewskiego.

Obradowania zaczęły się od: 1) sprawozdania kierownika biura z dotychczasowej działalności wydziału powiatowego; 2) sprawa uchwalenia budżetu na rok 1918, 3) wniosek wydziału dotyczący dyjet członków; 4) wnioski członków i interpelacje. Uchwalono: budżet na 1918 rok

w kwocie 510.685 kor. 10 h. i na taką sumę rozehód a mianowicie: 1) na administrację i inspektora samorządu 54.900 kor.; 2) na cele oświaty 60.000 kor.; 3) na cele rolnictwa 55.000 kor.; 4) na cele weterynaryj 10.000 kor.; 5) na cele lecznicze 6.400 kor.; 6) na dobroczynność 3.700 kor.; 7) na strażę ogniowę 4.000 kor.; 8) na cele drogowe i budownictwo 15.000 kor.; 9) na rezerwę drożyznianą 19.685 kor. 10 hal. i 10) zwrot zaliczki zarządowi wojskowemu c. i k. 20.000 k.

M. B.

Olbryzi pożar od pioruna.

(Kores. własna „Głosu Radom.”).

W ubiegłą sobotę we wsi Nowej w odległości 7 wiorst od Kozienic od uderzenia piorunu zapaliły się stodoły gospodarskie z zebranymi dopiero co świeżymi zbiorami. Spaliło się przeszło 18 stodół. Straty ogromne.

M. B.

Z KRAJU.

W sprawie ubierania nieboszczyków.

Warszawskie „Wiadomości archidiecezjalne” donoszą, że niemiecki rząd cywilny przy gen.-gubernatorstwie nadesłał do warszawskiej kurji metropolitalnej pismo, w którym, powołując się na brak ubrań, bielizny i obuwia, prosi Kurję o wezwanie duchowieństwa, by zwyczaj chowania zmarłych całkowicie ubranych znieść.

Zjazd Sjonistów.

W Warszawie robią przygotowania do zjazdu organizacji „Młodzieży Sjonu w Polsce”. Zjazd ten odbędzie się w drugiej połowie września.

Budżet państwa polskiego na pół roku 1918.

Do Rady Stanu wpłynął w formie przedłożenia rządowego „Preliminarz państwa polskiego na okres od 1 lipca do 31 grudnia 1918 r.”

Zestawienie ogólne.

Preliminarz zawiera po stronie dochodów i wydatków 10 pozycji, a mianowicie: Rada Regencyjna — wydatki 472,820 marek.

Rada Stanu — wydatki 781,300 marek. Prezydium Rady ministrów — wydatki 675,760 marek.

Departament Stanu — wydatki 1,427,413 marek.

Komisja Wojskowa dochód 15,570 mk., wydatki 3,516,718 marek.

Komisja urzędnicza wydatki — 218,355 marek.

Min. Spraw Wewnętrznych dochody — 1,470,184 marek.

Ministerjum Skarbu — wydatki 3,583,184 marek.

Min. Zdrowia Publicznego — wydatki — 6,767,369 marek.

Ministerjum Sprawiedliwości: dochody — 1,862,000 marek., wydatki — 11,851,288 marek.

Min. Wyznań Religijn. i Ośw. Publ.: dochody — 1,111,220 mk., wydatki — 21,268,529 marek.

Min. Roln. i Dóbr Kor.: dochody — 148,344 mk., wydatki — 2,421,249 mk.

Min. Przemysłu i Handlu: dochody — 135,000 mk., wydatki — 853,100 marek.

Razem: dochody państwa polskiego — 4,742,134 mk., wydatki — 59,308,750 mk.

Zamordowanie carewicza.

„N. Fr. Presse” donosi z Hagi: „Daily Mail” przynosi następujące szczegóły zamordowania carewicza:

Mordercy weszli do mieszkania carewicza i oświadczyli mu: „Zabiliśmy twego ojca. Zginął on jak pies, śmiecią, tjaka się temu psu należała”. Carewicz rozplakał się, a wówczas jeden z morderców położył carewicza trupem, celnym strzałem z rewolweru.

Car-samozwaniec.

Gazety podają, że w gubernji włodzimierskiej wystąpił mężczyzna, podający się za cara Mikołaja II. Pseudoczar jest podobny z wyglądu do Mikołaja. Rozporządza znacznymi funduszami i przekupuje nimi chłopów, aby wystąpili przeciw sołtysom. Zapewnia wszędzie, że uciekł z niewoli bolszewickiej i przedarł się teraz do swoich wiernych chłopów. Sowiet włodzimierski przeznaczył wielką nagrodę za aresztowanie tego osobnika, którego nazywają agentem koalicyj i socjal-rewolicjonistów.

BIURO TECHNICZNE

DLA BUDOWY MŁYNÓW, TARTAKÓW i CEGIELN

M. KANAREK Sp. z ogr. por. Kraków, Szewska 9.

Oddział Radom Długa 23.

Projektuje i urządza młyny z popędem parowym i turbinowym. Dostarcza maszyny młyńskie, tartaczne wszelkiego rodzaju, oraz kamienie młyńskie, gatry, cyrkularki, piły gatrowe, piły do cyrkularek, toczki szmirglowe i t. p. przybory tartaczne.

Firma dysponuje pierwszorzędnymi siłami technicznymi i posiada własny warsztat mechaniczny.

Odwiedziny inżynierów, plany i kosztorysy na żądanie.

394—0

KONSTRUKCJE ŻELAZO-BETONOWE

ŻEL.-BET.

A. JANISZEWSKI

Radom, ul. Długa № 28.

POLECA: PŁYTY TROTUAROWE, RYNSZTOKI, PODRYNNIKI, RURY RÓŻNYCH ROZMIARÓW DO KANALIZACJI, CEMBROWINY, POSADZKI CEMENTOWE, TARASY

KONSTRUKCJE ŻELAZO-BETONOWE.

SPECJALNOŚĆ:

SŁUPY mocne! tanie! i trwałe! PUSTAKI i DACHÓWKA.

Przyjmuje zamówienia na roboty żelazo-betonowe. Kosztorysy i projekta.

Do dalszych okolic dostarczam DACHÓWKI i RURY na ryzyko loco najbliższa stacja kolejowa

AKUSZERKA

posiadająca dyplom z odznaczeniem, długoletnią praktyką Warszawską, udziela porad, przyjmuje panie do domu, zamówienia na wyjazd, wykonywa wszelkie zlecenia lekarskie

ŁUCZYŃSKA

Marjacka № 11, front i piętro.

522—0

Kantor Wymiany M. Wajselfisz

Lubelska № 29, 1-sze piętro, front

(dawniej Kościelna 3).

Kupuje i sprzedaje wszelkiego rodzaju pieniądze na najdogodniejszych warunkach.

Potrzebny jeden pokój przy rodzinie dla inteligentnej, przyzwoitej kobiety: Oferty proszę złożyć w Administracji „Głosu” dla Z. M. 769—2

Wincenty Włosek kolejarz (pomocnik zawia- dowej stacji) ewakuowa- ny w 1915 roku z Radomia do Rosji, przesłu- żywszy 20 lat na kolei obecnie powrócił i pro- si pp. chlebodawców o zaofiarowanie posady kasjera, magazyniera, nadzorca, lub jakiej in- nej biurowej. Uczciwość gwarantowana przez poważne osoby. Oferty: Administracja „Gło- su Radomskiego”. 752—4

Wyżół rasowy — ułożyny, z dobrym wiatrem do sprzedania. Wiadomość w Adm. „Głosu”. 774—1

Rolnik powrócił z Ukrainy poszukuje odpo- wiedniej posesji, 4-letnia praktyka w dobrach Buszańsko - Olchowieckich Sukcesorów hrabiego Andrzeja Potockiego. Świadczenia. Wiadomość w Adm. „Głosu”. 776-3

Zgubiono portfel, który zawierał rb. 150 i pa- szport na nazwisko Władysława Kazimier- skiego wydany w Mińsku 1915 r. Łaskawy znalazca zechce odesłać do Adm. „Głosu” 778-1

Zgubiono legitymację nanazwisko Chany Ro- zenszer wydaną przez Magistrat Radomski dn. 13IV 1918 r. sa № 3769. 775—1

Zgubiono legitymację na nazwisko Henryka Wiktora Kwiecińskiego wydaną przez Ma- gistrat Rad. dn. 8III 1918 r. sa № 2139.

Radomskie Stowarzyszenie Budowlane

LUBELSKA 41.

Radomska Spółka Ogrodnicza

(Chrześcijańska)

Plac 3 maja liczba I. (Sklep w podwórzu).

Jabłka dojrzałe od 60 hal. funt
Gruszki „ 1.20
Kapusta po 30 „
Buraczki „ 25 „
Kartofle od 16 „

Marchew od 35 hal. funt
Pietruszka „ 70 „
Ogórki do kwaszenia od 8 kor.
kopa, sztuka od 10 halerz.

Podejmuje się dostaw do hoteli, burs, internatów i tp. instytucji i odbiorców prywatnych.

Sklep otwarty codziennie—od godz. 8 rano do godz. 7 wiecz. bez przerwy; w niedziele i święta—od 8 do 10 rano.

DOM TECHNICZNO-HANDLOWY

St. Brzozowski i M. J. Szmorliński

w Radomiu, Plac 3-go Maja № 1. Skład — Zgodna № 6.

POLECA:

TEKTURĘ SMOŁOWCOWĄ, SMOŁOWIEC, CEMENT, WAPNO, BLACHY, GWOŹDZIE, OLEJE MASZY- NOWE i CYLINDROWE, SMAR do WOZÓW.

Redaktor: Czesław Xawery Jankowski.

Druk „J. K. Trzebiński”—Radom.

Za wydawcę: Edward Suchański.

Za pozwoleniem cenzury wojennej.